

Çağdaş Nogay edebiyatının ünlü şairlerinden Anvarbek Kultayev'in Kadriya Temirbulatova hakkında yazdığı "Kadriya'nın Yatlavları man Tanısuw" adlı sunuş yazısını okuyup sınıfta değerlendiriniz.

Kaynak:

Kadriya (2008) *Üyiñizge Yahşılık, Stih i Vospominaniya*, Mahaçkala.

КАДРИЯДЫНЪ ЯТЛАВЛАРЫ МАН ТАНЫСУВ

Меним аьли де эсимде, 1966 йылдынъ август айынынъ ызгы куьилери. Мен командировкадан кайтып келдим. Эртеги шак. Ол заман бизим сыйлы язувишымыз эм журналистимиз Куруптурсын Башии улы Оразбаевтинъ эм меним кабинетим бир эди. Ясы уьйкен меним кайтып келгеним акында сорай берип, столынынъ кутыгын ашты эм оннан бир неше кагытты шыгарып, карап алды. Сонъ мага карап:

– Иним, туйнегуьн мунда Оразбай Кобгий улынынъ кызы Кадрия болып кетти. Ол биринши болып ятлавларын аькелди. Мен оларды оны ман карап шыктым, озь маслагатымды бердим. Ювык арада ятлавларынынъ бир нешевин газетадынъ литературалык бетине берермиз деп айттым. Эндигиси озьинъ кара эм, амал болса, ятлавларынынъ бир нешевин баспалавга аьзирле, – деди. Мен, дурысын айтсам, онынъ соьзлерин бир заман керу урмаганман, кайтарам, ерине еткермеге шалысканман, неге десе мен ога ынанатаган эм сенетаган эдим. Оннан баска болып, редакцияда, менимше ногой литературасы, ногой газетасы уьшин ондай бир яны авырийтаган болган десем, янъылыс та йиберер эдим...

Дурысында да, ятлавлардынъ саны алтав эди. Мен оларды аьруьв кепте карадым эм кезекли литературалык бетке уьшевин аьзирледим эм баспаладым. Арасы бираз заман кетпей, Кадрия озь де редакцияга келди. Олтырдык, хабарластык. Соьзсиз де, ол заман ол аьли де арыксымал, аьли де бираз йигерсиз кызымыз эди. Бу йол да ол мага озьининъ бир неше ятлавларын калдырды, биз оларды газетадынъ бетлеринде куланып турдык. Сонъ онынъ Махачкалада пединститутта окув йыллары басланды. Сол заманда да бизи мен байланысын йоймады, кайтарам, макалалар да язып йиберетаган болды. Кыскаша айтканда, шаьир кызымыздынъ уьйкен литературалык йолы озьининъ ногой шовьлигиндеги аьлиги «Шовь тавысы» газетасынынъ культура боьлигинен басланган.

Йылар сувдай болып агадылар, Бир неше йыл окып, Кадрия Москва каласындагы, Литературалык институтка да коьшти. Онда да бизим район газетасы ман байланысын уьзбеди. Бир неше кере мен, Кадрия, Оразбаев Куруптурсын, Аджиков Солтанбек

болып, Терекли-Мектебтеги культура уйинде окувишылар ман йолыгыслар озгарганмыз. Сол йолыгыслар акында менде кайбир сувьретлер сакланганлар. Мен бу ерде бир зат акында айтпага сувьмен: шаьыр кызымыз оззининь шатлыгы ман аьдемлерге яныплы катнаслыгы ман баскаланатаган эди. Сол йосыкта ол оззининь ятлавларын да, менимше, язып турган. Онынь ятлавларында биз «ногай ерининь куванышын, ногай ерининь кайгысын коьретаган эдик. «Яс болса да бас» дегендей болып, онынь ойлары халкымыздынь бактысы, ногай ерининь аьлигиси эм келеектегиси акында эди. Аьли сол ойлар дурыс болганын китаптерин окыганлай сеземен.

Кадрия арамыздан тайганлы йыллар оьтедилер. Ама онынь язганлары бизге куьн сайын ювык боладылар. Мен, Дагыстан китап баспасынынь редакторы эсапта, онынь бир неше китаптерин редакторлык этип шыгардым.

Аьли болса, аявлы окувишылар, тагы да сизге Кадриядынь анал тилинде янгы йыйынтыгын шыгарамыз. Ога сизге белгили эм белгили болмаган произведениелер киргистилинген. Алынъыз эм тагы да бир кере шаьыр кыздынь ятлавларын окынъыз эм эсинъизге коьп затлар туьсерлер. Сюзимди Кадриядынь «Халкыма» деген ятлавынынь бир неше сырдырасы ман тамамламага сувьмен, неге десе сол сыдырадынь сюзлеринде ол оззининь туткан орынын да эм халкына катнаслыгын ашыкландырады:

– Халкым, сенинъ шыктай таза тавысынъ
Кирген меним тамырыма, каныма.
Йырым сенинъ коьнъилинъди йылытса –
Муннан уьйкен наьсип йокты яныма...

Биз айтпага боламыз, шаьыр кызымыздынь язып калдырган поэзия сыдыралары тек оз халкынынь тувыл, солай ок Россиядынъ туьрли муьйислеринде яшайтаган эм туьрли тиллерде соьйлейтаган халклардынъ да коьнъиллерине етедилер эм юреклерин йылытадылар. Ол уьйкен наьсип, ол уьйкен оьмирлик яшав. Солай болганда кызымызга аьли де келеектеги несил мен яшаягына сеним бар...

Анвар-Бек КУЛТАЕВ,
шаьыр, Дагыстаннынъ язувишылар Союзынынъ секретари.